

BIO-info 30/2013, 20. sept. 2013 [BIO: sakslistor og møtereferater](#) [BIO-info arkiv](#)
submission deadline to bio.info@bio.uib.no is Wednesday 16:00

Fra toppen!

Forskning i sentrum

Denne uken ble Forskningsdagene sparket i gang, med Hav og vann som tema. Forskningsmiljøene i Bergen mobiliserer et av landets største arrangement, med mange ulike aktiviteter. På festplassen står Forskningstorget, der bl.a. Institutt for biologi, Havforskningsinstituttet, NIFES, Geofysisk institutt, Sars-senteret og Nansen-senteret har satt opp stasjoner med ulike aktiviteter for store og små. Ta med familien på besøk i morgen (lørdag) fra 11.30-16.00. På Litteraturhuset går det samtidig en spennende foredragsserie, også med fokus på vann og hav.

Stor takk til alle fra BIO som bidrar i arrangementet, og spesielt til Marta Eide, Petter Larsson, Per Jakobsen, Hans Tore Rapp, Bernt Rydland Olsen, Marte Thorkildsen, Gunnar Bratbak, Ellinor Bartle og Tom Klepaker som står bak BIO sin stand på Forskningstorget.

Dessuten gratulerer vi vårt søsterinstitutt på MOF, Institutt for biomedisin, med 50-årsjubileum, som ble feiret i går. Det var i 1963 De prekliniske institutter (Biokjemisk, Fysiologisk og Anatomisk institutt) ble opprettet. Mange av oss som senere har havnet i ulike posisjoner på Marineholmen har sin bakgrunn og gode minner fra dette dynamiske fagmiljøet. Gratulerer igjen!

Hilsen Anders

Ukens bilde

Havedderkopp

Fotograf: **Anne Christine Knag**

Mer fra [Havforskningsinstituttets Arktisk Økosystemtokt](#) med *RV Helmer Hanssen*. På tokt var [Knag](#) og [Christian Irgens](#) i FØH prøvetakere i fiskelaben.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Forskning i sentrum	1
Faste lenker:	3
VIKTIG INFORMASJON	3
Julebord; HMS-møte	3
BIO-arrangement kommende uke	3
NYHETER OG GENERELL INFORMASJON	4
Ny Bakterie oppkalt etter professor Jostein Goksøyr; Mussel Dentistry; Catch and Release; Glasshouse closing; Forskningsdagene; UiB nyheter; <i>Nature</i> on Climate	4
Studie	6
NYE UTLYSNINGER	7
Novo Nordisk pre-seed grants; Horisont 2020: Utlysningene kommer i desember	7
KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS	8
Slugs and Snails; Fisk, farleg?; Kommunisering av kunnskap; IPCC #5; NFR klimakonferanse, nordområdekongress	8
LEDIGE STILLINGER	9
NYE ARTIKLER	9
Holt; Mangel; Krossøy; Spindelbock; Heegard; Vandvik; Vaage; Castellani; Giske; Thingstad; Storesund; Øvreås	9

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Faste lenker:

[BIO-info arkiv](#) [Sakslistor & referater](#) [BIOs interne websider](#) [BIO's eksterne websider](#)
[Facebook BIO](#) [Facebook STIM](#) [Facebook UiB](#)

VIKTIG INFORMASJON

Julebord; HMS-møte

Julebord

Årets julebord går av stabelen fredag 13. desember på Galleri Nygaten. Mer informasjon vil komme etter hvert, men sett av datoen allerede nå.

HMS-møte

Årets HMS-møte blir 14. november om formiddagen. Sett av tiden! Mer informasjon vil komme.

[Seminar abstracts](#)

Bert Hoeksema (Naturalis Biodiversity Center, Leiden): "The mushroom coral as a habitat"

Geoff Boxshall (Natural History Museum, London):
"Comparative biology and the life cycle of the salmon louse"

Friday 27 Sept. kl 14.15-15.00
K1, BIO A-blokken (1C17)

BIO-arrangement kommende uke

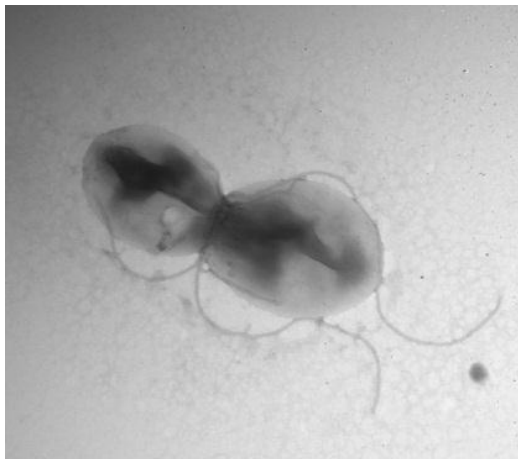
Dato	Handlinger, navn	Tid og sted
	BIO-seminars	
27.9.13	Bert Hoeksema (Naturalis Biodiversity Center, Leiden): "The mushroom coral as a habitat" Geoff Boxshall (Natural History Museum, London): "Comparative biology and the life cycle of the salmon louse"	14:15 K1, BIO A blokk

NYHETER OG GENERELL INFORMASJON

Ny Bakterie oppkalt etter professor Jostein Goksøyr; Mussel Dentistry; Catch and Release; Glasshouse closing; Forskningsdagene; UiB nyheter; *Nature* on Climate

Ny Bakterie oppkalt etter professor Jostein Goksøyr

En nyoppdaget bakterie (*Bythopirellula goksoyri*) fra dyphavet har blitt oppkalt etter tidligere professor **Jostein Goksøyr** (1922-2000) i en artikkel av Julia Storesund og Lise Øvreås i tidsskriftet *Antonie van Leeuwenhoek*. Jostein Goksøyr var en nestor i norsk mikrobiologisk forskning, og en sentral pådriver for å få anerkjent mikrobiologi som eget fagfelt. I 1966 ble han utnevnt som professor i generell

Bythopirellula goksoyri gen. nov. sp. nov

mikrobiologi og opprettet da et eget institutt for faget. Han var forut for sin tid og utpekte mikrobiell økologi som et viktig strategisk satsingsfelt, spesielt studier av mikroorganismer i vann, sjø, sedimenter og jord. Han var også en pioner innen det vi i dag kaller metagenomanalyser, og gruppen hans var en av de første i verden til å analysere arvestoff fra mikroorganismene i jord. Gruppen påviste at artsmangfoldet var mye større enn tidligere antatt. Allerede i 1967 presenterte Jostein Goksøyr den såkalte endosymbiont-teorien i det prestisjetunge tidsskriftet *Nature*. Artikkelen kan leses [her](#). Teorien beskriver den evolusjonære utviklingen fra mikroorganismer til avansert liv. Teorien var den gang kontroversiell, men er i dag anerkjent i de fleste forskningsmiljøer. Artikkelen om *Bythopirellula goksoyri* kan leses [her](#)

Taking Mussels to the Dentist

A serendipitous visit to the dentist may have rescued a valuable fresh-water mussel population!

When Per Johan Jakobsen recently visited his dentist, the office small-talk may have resulted in a cross-disciplinary solution to Jakobsen's mussel problem. [Read more.](#)

Is "catch and release" working?

PhD student Keno Ferter is studying this hotly debated issue. Ferter came to Bergen as a master student in 2009. He says that it was one of the best decisions of his life! With his highly societally relevant and joint-institution PhD project, as well as a 4-month student-exchange experience, Ferter has been taking maximum advantage of the opportunities available to students at UiB. [Read more.](#)

Økt tilgjengelighet og nærhet for studentene

Fra 1. oktober vil alle studenter ved UiB lettere kunne administrere sine studier på web, og få annen administrativ hjelp på eget fakultet. Økt tilgjengelighet har vært noe av formålet med denne endringen. Resultatet av denne endringen er økt digitalisering, og du vil finne langt flere tjenester lett tilgjengelig, og samlet på uib.no/studentinfo.

Forskningstorg på Festplassen – BIO godt representert

På Forskningstorget på Festplassen kan du prøve, spørre, diskutere, undre deg eller la deg overraske sammen med engasjerte forskere fra flere titalls forskningsmiljøer i Bergen. [Les mer.](#) OG [mer](#)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

BIO er godt representert på årets Forskningsdager. Under temaet "Vann og hav – fra Lille Lungegårdsvann til Den midtatlantiske rygg", er det stor aktivitet på Forskningstorget når hundrevis av 5. og 6. klassinger er på besøk. Her kan de få nærkontakt med de ulike livsformene som lever i Lille Lungegårdsvann, kjenne hvordan bunnslammet lukter, studere livet i dyphavet, og svare på quiz om hvilke fisker som er foreldre til hvilke fiskeyngel.

Tom Klepaker og Petter Larsson har

skrevet en [kronikk i BT om Lille Lungegårdsvann](#). Der kan du også lese om vannets historie

Foto: Anders Goksøyr

Fra UiBs Aktuelt:

UiB siteres ofte

Bare 68 andre universiteter i verden siteres oftere enn Universitetet i Bergen. – Det forteller om gjennomslaget for vår forskning internasjonalt, sier rektor Dag Rune Olsen. [Mer info](#).

Studentane trivst på UiB

90 prosent av studentane vil anbefala andre å studera ved UiB, fortel ei undersøkjing. [Meir info](#).

From UiB's IT

Some users are experiencing problems with Unix mail (Webmail / thunderbird). We're working to find a solution to the problem.

Regards the IT department

Service announcements and other information from the IT department will be advertised on

<http://it.uib.no>

Waste Management Plan 2012-2015 - from trash cans to Mini Recycling Sites (Realfagbyget)

Driven by a higher social awareness and European Legislation, the university board has decided upon a new Waste Management Plan for the University of Bergen which sets out the issues and looks to the

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

way forward. The main idea is we should think of rubbish as being a resource from which as much value as possible should be recovered.

The above means every department and center with the University of Bergen as of 10 June 2013 have access to Mini Recycling Sites whereby specified materials can be recycled and sorted by the user. This also means that hundreds of trash cans in the offices, PhD rooms, Master reading rooms are being replaced by the new recycling sites. [More info](#)

Nature on Climate

Anticipating the 5th IPCC report

The final assessment

The Intergovernmental Panel on Climate Change has provided invaluable evidence for policy-makers, but giant reports should give way to nimbler, more relevant research.

Global warming: Outlook for Earth

As the IPCC finalizes its next big climate-science assessment, *Nature* looks at the past and future of the planet's watchdog.

Climate assessments: 25 years of the IPCC

A graphical tour through the history of the Intergovernmental Panel on Climate Change and the science that underlies it.

Climate science: Rising tide

Researchers struggle to project how fast, how high and how far the oceans will rise.

And [more](#) ...

Newsletters

[CICERO](#)

[Nordic Climate Facility Newsletter 2013](#)

[EU-forskningen 24/13](#)

[GEMINI.NO](#)

Studie

Læringsutbytte for nye studieretninger i masterprogram i biologi

Frå og med hausten 2014 vil BIO tilby masterstudier under eit masterprogram i biologi, med 6 studieretningar:

- Mikrobiologi (og geobiologi)
- Marinbiologi
- Fiskeribiologi og forvaltning
- Havbruksbiologi
- Biodiversitet, evolusjon og økologi
- Eksperimentell organismebiologi (namn framleis uvisst)

Programstyrerepresentantane for dei ulike retningane har laga utkast til læringsutbytte m.m. og desse utkasta finn de [her](#). Kommenterar og tilbakemeldingar kan sendast til kontaktpersonar oppgitt for kvar studieretning, og ev. til studie@bio.uib.no

Skildringane for nye studieretningar skal handsamast i Programstyret 3. oktober og i Instituttrådet 4. oktober.

Studieplanendringar – emne

Vi ber alle emneansvarlige om å melde inn endringar for sine emner innen 27. september.

Fakultetet ber oss ha særleg fokus på:

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

- Forskjellen på obligatoriske arbeidskrav og vurderingsform på emnene. Se vedlegg med utdrag fra UiB sin studieforskrift.
- Læringsutbyttet for alle emner og studieprogram er beskrevet og publisert. Husk at det er nødvendig å justere læringsutbytte i tråd med andre studieplanendringer på emnet/studieprogrammet.

Endringer i undervisningstilbudet våren 2014

Studiestyret ønsker å bli informert om endringer i undervisningstilbudet våren 2014, som gjør at tilbudet avviker fra den vedtatte planen. Dette gjelder emner som ikke undervises regelmessig, ved for eksempel endring i syklusen fra partall til oddetalls år, eller hvis emnet avlyses pga mangel på lærekrefter. Det er likevel begrensninger i muligheten til slike endringer. Dersom det er studenter som i hht studieplanen skal følge undervisning i emnet, er instituttene forpliktet til å tilby studentene undervisning og eksamen i emnet.

Tilbakemelding sendes til studie@bio.uib.no

Glasshuset stenger

Studentekspedisjonen i Glasshuset (Langesgt, tidligere studentkontoret) stenger 30. september. Studenter skal nå henvende seg til fakultetenes Infosenter. Se [her](#) for mer informasjon.

NYE UTLYSNINGER

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Novo Nordisk pre-seed grants; Horisont 2020: Utlysningene kommer i desember

Novo Nordisk Foundation: the “2013 Fall - Call for applications for the initiative – Exploratory pre-seed grants”.

The exploratory pre-seed program is a stimulus fund established to accelerate commercialization of

biomedical research findings and development of novel technologies and diagnostics in the life science area. Thus the program seeks to support application-oriented research and stimulate entrepreneurship by funding projects at a very early (pre-seed) stage.

The application system opens September 26, and the deadline for applications is **October 29, 2013**.

Grants can support activities costing from DKK 100,000 to DKK 500,000 during a grant period of 4-12 months. Exploratory pre-seed grants may fund research and personnel, as well as commercialization-related costs. Funding cannot be used for salary for the applicant. Funding is not available for conferences and travel expenses.

The call and the revised application guidelines can also be found [here](#):

Horisont 2020: Utlysningene kommer i desember

Rammene for det nye rammeprogrammet for forskning begynner å falle på plass. Går alt som det skal, kan de første utlysningene komme 11. desember.

Hovedstrukturen

I korte trekk er Horisont 2020 strukturert med tre hovedpilarer:

1. Fremragende forskning, med vekt på

- mer støtte til grensesprengende forskning gjennom Det europeiske forskningsrådet (ERC)

- utvikling av og tilgang til forskningsinfrastrukturer
- mobilitet og karriereutvikling gjennom Marie Sklodowska Curie-ordningen
- framtidige og framvoksende teknologier

2. Industrielt lederskap, med vekt på

- økte strategiske investeringer i nåværende og framtidige muliggjørende og industrielle teknologier og tjenester, med særlig støtte til informasjons- og kommunikasjonsteknologi, nanoteknologi, avanserte materialer, bioteknologi, avanserte produksjonsprosesser og romfart
- å lette tilgang til risikokapital
- å tilby støtte til små og mellomstore bedrifter med stort vekstpotensial i hele EU

3. Forskning knyttet til store samfunnsutfordringer, med vekt på:

- Helse, demografiske endringer
- Matsikkerhet, bærekraftig landbruk, marin og maritim forskning og bio-økonomi
- Sikker, grønn, ren og effektiv energi
- Smart, grønn og integrert transport
- Klima, ressurseffektivitet og råmaterialer
- Inkluderende og innovative samfunn
- Sikre samfunn

[Les mer](#)

KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

[Slugs and Snails; Fisk, farleg?; Kommunisering av kunnskap; IPCC #5; NFR klimakonferanse, nordområdekongress](#)

'Slugs and Snails as Invasive Species'

A meeting of the IOBC/WPRS Slugs and Snails Subgroup will be held next week in Bergen, Norway 25 – 27 September 2013. [Programme](#) and [location / travel info](#)
Contact Solveig & Bjørn Arild for more info. +47 92259431 (Solveig) +47 40479306 (Bjørn Arild)

Fisk; er det og farleg no? Litteraturhuset i Bergen 23. september

Støyen etter VG-utspelet om skadeleg oppdrettslaks har lagt seg, og ekspertane tar debatten om det er tryggast å eta laks eller å la det vera.

Det skjer mandag 23. september kl. 19:00 i Olav H. Hauge-salen på Litteraturhuset i Bergen.

I panelet sit forskar Ingvild Eide Graff frå Nifes, forskar Ole Torrissen frå Havforskningsinstituttet, Henrik S. Huitfeldt, kreftlege og professor på Rikshospitalet og Sigurd Enge, som er rådgjevar for marin forvaltning hos Bellona.

Debatten vert leia av BT-kommentator Frøy Gudbrandsen.

Arrangør: Havforskningsinstituttet og Forskningsdagene Bergen. Gratis inngang, åpent for alle.

[Litteraturhuset i Bergen](#)

Frokostmøte 25.sept kl 08.30: Kunsten å kommunisere kunnskap, ved Audun Farbrot

Tid: Onsdag 25. sept. kl. 08.30-10.00 Sted: Administrasjonskantinen i Christiesgate 18, 4.etasje
Frokostmøtet arrangeres i samarbeid mellom Kommunikasjonsforeningen og Universitetet i Bergen.
Påmelding: Send e-post til ingeborg.revheim@adm.uib.no innen mandag 23.sept kl. 12.

Hvordan kan vi hjelpe forskere og kunnskapsarbeidere med å nå ut i offentligheten? Og hvilke redskaper har man i verktøykassen? Hvilke overordnede strategier må man ha for effektiv formidling av denne typen innhold? Og hvordan kommuniserer vi fagkunnskap i sosiale medier?

Audun Farbrot har nettopp utgitt boken «Forskningskommunikasjon» og vil gi deg svaret på alt dette. I tillegg vil han avsløre X-faktoren i forskningskommunikasjon: om hvordan forskere kan forvandle råstoff (forskning) til gullkantet innhold som kan løftes ut i den offentlige debatten.

Audun Farbrøt er fagsjef for forskningskommunikasjon ved Handelshøyskolen BI i Oslo. Han har ti års praktisk erfaring med allmenn- og brukerrettet forskningskommunikasjon mot norske og internasjonale målgrupper. Han har fra tidligere 15 års fartstid som journalist.

Klimapanelets femte rapport

Det er seks år sidan sist FN's klimapanel kom med sin rapport som samlar kunnskapane om klimaendringane. Eystein Jansen, direktør for Bjerknessenteret, har vor ein av hovudforfattarane på begge rapportane. Du er invitert til å høyre han fortelle om både produkt og prosess onsdagen etter at den nye rapporten er offentleggjort. [Mer info](#).

Forskningsrådets klimakonferanse 2013

Forskningsrådets klimakonferanse skal oppsummere og sette status for norsk klimaforskning. Avslutningen på det Store programmet "Klimaendringer og konsekvenser for Norge" (NORKLIMA) blir en del av konferansen. [Les mer](#)

Forskningsrådets nordområdekonferanse 2013

Samfunns- og næringsutvikling i nordområdene er tema for Forskningsrådets nordområdekonferanse 2013. [Les mer](#)

LEDIGE STILLINGER

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

NYE ARTIKLER

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. [Click here](#)

[Holt](#); [Mangel](#); [Krossøy](#); [Spindelbock](#); [Heegard](#); [Vandvik](#); [Vaage](#); [Castellani](#); [Giske](#); [Thingstad](#); [Storesund](#); [Øvreås](#)

Holt RE, Foggo A, Neat FC, Howell KL (2013) Distribution patterns and sexual segregation in chimaeras: implications for conservation and management. *Ices Journal of Marine Science* 70:1198-1205 DOI: [10.1093/icesjms/fst058](https://doi.org/10.1093/icesjms/fst058)

Mangel M, Bonsall MB (2013) Stem cell biology is population biology: differentiation of hematopoietic multipotent progenitors to common lymphoid and myeloid progenitors. *Theoretical Biology and Medical Modelling* 10:5 DOI: [10.1186/1742-4682-10-5](https://doi.org/10.1186/1742-4682-10-5)

Ornsrud R, Lock EJ, Waagbo R, **Krossoy C**, Fjellidal PG (2013) Establishing an upper level of intake for vitamin A in Atlantic salmon (*Salmo salar* L.) postsmolts. *Aquaculture Nutrition* 19:651-664 DOI: [10.1111/anu.12013](https://doi.org/10.1111/anu.12013)

Spindelbock JP, Cook Z, Daws MI, **Heegaard E**, Maren IE, **Vandvik V** (2013) Conditional cold avoidance drives between-population variation in germination behaviour in *Calluna vulgaris*. *Annals of Botany* 112:801-810 DOI: [10.1093/aob/mct142](https://doi.org/10.1093/aob/mct142)

Vage S, **Castellani M**, **Giske J**, **Thingstad TF** (2013) Successful strategies in size structured mixotrophic food webs. *Aquatic Ecology* 47:329-347. DOI: [10.1007/s10452-013-9447-y](https://doi.org/10.1007/s10452-013-9447-y)

Julia E. Storesund and Lise Øvreås. Diversity of Planctomycetes in iron-hydroxide deposits from the Arctic Mid Ocean Ridge (AMOR) and description of *Bythopirellula goksoyri* gen. nov., sp. nov., a novel Planctomycete from deep sea iron-hydroxide deposits. *Antonie van Leeuwenhoek*. Published online 11 Sept. 2013 DOI [10.1007/s10482-013-0019-x](https://doi.org/10.1007/s10482-013-0019-x)

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi
